

בס"ד, ל' תשרי תשפ"ב

06 אוקטובר 2021

תיק מס' 81023

פסק דין

לבין
הנתבעת-חברה

בעניין שבין
התובעת-עמותה

א. הרקע העובדתי

עמותת *** (להלן, **התובעת**) חיפשה בעל מלאכה לייצור חיפויים דקורטיביים לגופי התאורה ולמערכת המיזוג. מפקח הבנייה של התובעת הציע לפנות לנתבעת, הנמצאת בבעלות מר ***, (שיכונה לצורך הנוחות, **הנתבע**) מתוך היכרות עם עבודות שעשה. התובעת פנתה לנתבע, לטענתה, מתוך הנחה שהוא מומחה לחיפויים מסוג זה. הנתבע אכן הציע לתובעת פתרון, ושלח לה הצעת מחיר מפורטת שהתקבלה על ידם.

התובעת הזמינה 109 חיפויים. החיפויים למזגנים היו מורכבים מרשת משולשים דקורטיבית העשויה מפלטת M.D.F. דקה המודבקת לפלטת M.D.F. חלקה נוספת. בחיפוי של גופי התאורה הרשת הודבקה לפלטת פרספקס לבן המעבירה אור. הנתבע ייצר 109 חיפויים ושלח אותם לבית המדרש של התובעת. לאחר שהורכבו ארבעה חיפויים, במהלך הלילה חיפוי התאורה ניתקו מפלטת הפרספקס ונפלו. בעקבות זאת, התובעת שלחה את שאר החיפויים לנתבע כדי שיטפל בבעיה. הנתבע תיקן וחזק את הדבקת רשת ה-M.D.F., ערך מבחני ריסוק וחוזק להדבקה שתועדו בסרטון ונשלחו לתובעת. בשלב הבא התקינו בבית המדרש את גופי התאורה ואחריהם את כל החיפויים, אלא שאז נפלו רשתות רבות של חיפוי התאורה.

כל המעורבים היו מופתעים מהנפילה של הרשתות וניסו להבין מה גרם לכך. המסקנה מכך שרק הרשתות של חיפוי התאורה נפלו ולא הרשתות של חיפוי המיזוג הייתה, שככל הנראה החום שייצרו גופי התאורה פגע בעמידות הדבק ובחוזקו. כלומר שהדבק לא היה מותאם לעמידות בחום.

לפני ייצור החיפויים על ידי הנתבע נעשתה הדגמה של השפעת החיפויים על עוצמת התאורה (להלן, **ההדגמה**), וזאת כאשר החיפויים הוצמדו בידיו של הנתבע לגופי התאורה (מחשש של מנהל העמותה שצורת המשולשים תיצור היטלי אור על הלומדים בצורת משולשים).

ביחס להדגמה זו יש ויכוח עובדתי בין הנתבע לתובעת. הנתבע טען שבהדגמה השתתפו מנהל התובעת, המהנדס ומפקח הבנייה של התובעת (להלן, **השלושה**). הנתבע הוסיף שהוא החזיק את גוף התאורה מחובר אל החיפוי, ועמד במקום גבוה כשגבו מופנה אל השלושה ושאל: "האם

עמוד 1 מתוך 5

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים 91080 Jerusalem P.O.B 8178
Main Office: 2 Brurya St. P.O.B 8178 Jerusalem 91080

טל' 02-5371485 Tel 02-5379626 פקס 02-5379626 Fax
www.erezhemdah.org www.erezhemdah.org
beitdin@erezhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

הלדים מתחממים?" והתשובה שקיבל מהם הייתה שהם לא מתחממים. השלושה טענו בדיון שהם לא זוכרים שנשאלה שאלה זו כלל וכלל.

כיון שהחיפויים נפלו והנתבע לא היה מוכן להמשיך לטפל בבעיית החיפויים. פנתה התובעת להזמין את המוצר הנ"ל מספק אחר, שאף הוא לא היה מוכן לנסות ולהתקין את החיפויים הקיימים, אלא רק לייצר חיפויים חדשים. אכן העבודה נעשתה ונתקבלו ממנו חיפויים תקינים ועמידים בפני חום גופי התאורה במחיר יותר זול מן המחיר ששילמו לנתבע.

כעת התובעת דורשת לקבל בחזרה את מה ששילמה לנתבע עבור חיפויי התאורה, והנתבע מסרב. זו תמצית המחלוקת שבין הצדדים.

ב. טענות התובעת

השלושה טענו שאינם מבינים בתחום של תאורה וחיפויים ולכן הם פנו לנתבע שמוכר כמומחה בתחום זה. הם סמכו על הנתבע באופן מלא שיזהיר אותם אם יש בעיה בחיפויים של גופי תאורה שבדרך כלל פולטים חום.

התובעת טענה כי היא פטורה כיוון שהשלושה לא אמרו לנתבע שהלדים קרים, וכן כיוון שהנתבע יכול היה להרגיש בידיו את החום של גוף התאורה בזמן ההדגמה. אשר על כן התובעת דורשת בחזרה את מלוא הסכום ששולם לנתבע עבור החיפויים לגופי התאורה, סה"כ *** ₪.

ג. טענות הנתבע

הנתבע טען שהוא אינו מומחה לחיפויי תאורה והוטעה ע"י השלושה, כאשר אמרו לו שהתאורה לא מייצרת חום, ואם היה יודע שהתאורה חמה, הוא לא היה מקבל על עצמו את העבודה. הנתבע טען שהוא פטור מלהחזיר את הכסף ששולם לו כיון שהוא סיפק את המוצר שהתבקש.

ד. נושאי הדיון

1. הגדרת מערכת היחסים בין הצדדים

2. אירוע ההדגמה ומשמעותו

3. הוצאות משפט

ה. הגדרת מערכת היחסים בין הצדדים

הנתבע התחייב לספק מוצר מסוים, ולהתחייבות זו תוקף הלכתי (שו"ע חו"מ ס, ב). הנתבע סיפק את המוצר אולם התברר שיש בו ליקוי שמוסכם על שני הצדדים שמוגדר על פי ההלכה במיקח טעות (שו"ע חו"מ רלב, ג, וכן חוקי התורה: מקח טעות עקב אי התאמה, סעיף 2).

אם אכן מדובר על מיקח טעות, זכאית התובעת לבטל את העסקה (שו"ע שם, ד; חוקי התורה: מיקח טעות עקב אי התאמה, סעיף 8) קל וחומר במקרה זה בו הנתבע סירב לתקן את החיפויים אף שהתובעת ביקשה זאת.

המחלוקת היא מי אחראי על הליקוי ובכך נרחיב.

1. אירוע ההדגמה ומשמעותו

הנתבע טען שבאירוע ההדגמה שאל את השלושה האם "הלדים מתחממים" והם השיבו בשלילה, ולכן הוא סמך עליהם וקיבל על עצמו את העבודה, וייצר חיפויים שאינם מתאימים. אם כן, הנתבע טוען שהיתה כאן הסתמכות שלו על השלושה.

אחד המקורות לדין הסתמכות בהלכה הוא סוגיית "המראה דינר לשולחני ונמצא רע" שם מדובר על חלפן כספים שייצץ ללקוח לקבל כסף והתברר שהכסף מזויף, שהחלפן חייב בתנאים מסוימים שמיד נפרט.

כבר כעת נדגיש כי המקרה שלפנינו שונה מהמקרה שנדון בהלכה. כיוון שהנתבע שהוא המומחה לחיפויים הוא שסמך על השלושה שאינם מומחים לחיפויים. אמנם, הנתבע טען בבית הדין שהוא אינו מומחה לגופי תאורה, אולם, עצם זה שהוא אמר שאילו ידע שגופי התאורה חמים לא היה מקבל את העבודה מלמד שהוא בגדר מומחה, שלפחות יודע מה איננו יודע.

לגופו של עניין, בשולחן ערוך (ח"ו שו"ו) נפסק כך:

המראה דינר לשולחני, ואמר לו: "יפה הוא", ונמצא רע, אם בשכר ראהו, חייב לשלם אף על פי שהוא בקי ואינו צריך להתלמד. ואם בחנם ראהו, פטור, והוא שיהיה בקי שאינו צריך להתלמד. ואם אינו בקי, חייב לשלם אף על פי שהוא בחנם, והוא שיאמר לשולחני: "עליך אני סומך", או שהיו הדברים מראים שהוא סומך על ראייתו ולא יראה לאחרים.

כלומר, תנאי מרכזי (ראו גם, חוקי התורה, הסתמכות, סעיף 6) לחיוב בגין הסתמכות הוא שהנסמך יידע שמסתמכים עליו ("עליך אני סומך"). לעומת זאת, במקרה זה השלושה מכחישים את עצם השאלה והתשובה.

גם אם נקבל את גרסת הנתבע שהשלושה אמרו שהתאורה קרה, לא נראה שהשלושה ידעו שהנתבע סומך עליהם. העובדה שהשאלה נשאלה כאשר הנתבע עומד וגבו אל השלושה תוך כדי הדגמה, מחזקת את ההנחה שהשלושה לא ידעו שהנתבע סומך עליהם. אילו הנתבע היה מבהיר לשלושה בפירוש שאם גופי התאורה מתחממים אזי הוא לא יכול לקבל על עצמו את העבודה, יש להניח שהם היו שוקלים בזהירות רבה יותר תשובתם גם לפי גרסת הנתבע.

זאת ועוד, הנתבע עמד וידו ליד גוף התאורה כך שהוא יכול היה להרגיש את החום של גוף התאורה בעצמו, ובמקרה כזה לטענת ההסתמכות על השלושה אין כלל בסיס שהרי הוא המומחה ועליו חובת הבדיקה. לכך יש להוסיף, שכידוע "חס" ו"קר" הם מונחים יחסיים. בדרך כלל גופי

תאורה לד קרים ביחס לנורות להט, ולכן לא ברור בכלל למה התכוון ההנתבע כאשר שאל האם הילדים מתחממים – לאיזו טמפרטורה הוא התכוון?

אילו היתה התובעת מחזיקה במידע שהיה ברור לה שהוא נדרש לנתבע ולא היתה מעבירה אותו, יתכן שהדבר היה מטיל עליה אחריות (כך ניתן ללמוד מדין פועל, שו"ע חו"מ שלד, א). לעומת זאת, במקרה זה, מעבר לכך שלא ברור מהו המידע שהנתבע היה צריך (כיוון שלא ברור מה פירוש "חס" ו"קר"), המידע לא היה דווקא בידי התובעת ואנשיה. שהרי אדם מן היישוב אינו יודע בהכרח האם גופי התאורה שלו פולטים חום, וכן המידע היה זמין לנתבע עצמו בזמן ההדגמה.

נפסק שתשלום למומחה מהווה ראייה לכך שמסתמכים עליו (נתיבות המשפט שו, יא; ערוך השולחן חו"מ שו, יג; וכך מורים דברי המאירי בבא קמא, צט, ב, ד"ה המראה). כיון שכך ברור שנציגי הנתבעת סמכו עליו בכל מה שקשור לטיב העבודה והתאמתה למציאות הנדרשת. טענת הנתבע שהוא הסתמך על אמירתם האגבית של נציגי הנתבעת ללא כל בירור מעמיק מצידו (אפילו ביחס לאמירתם) עומדת בסתירה לאחריות המתבקשת ממנו כמומחה שעליו סומך הלקוח. כלומר, כאשר מומחה מבקש מידע חשוב מהדיוט לצורך העבודה של המומחה, מוטלת אחריות יתרה על המומחה להבהיר להדיוט את חשיבות המידע, את הצורך לדייק, ובמקרים רבים מוטלת אחריות על המומחה לבדוק בעצמו את המידע.

מכל זה עולה שגם לפי גרסת הנתבע השלושה לא העלו על דעתם שהוא מסתמך על התשובה שלהם, ולכן הוא אינו יכול להטיל עליהם את האחריות לכך שהחיפויים שייצרו לא היו מתאימים. המסקנה העולה מכל האמור היא שעל הנתבע להשיב את הכסף שקיבל לתובעת.

ז. הוצאות משפט

התובעת שילמה אגרה בסך 1125 ₪. כיוון ששני הצדדים התנהלו באופן סביר, הנתבע ישיב לתובעת חצי מהאגרה ששלמה בסך 562 ₪.

ח. החלטות

1. הנתבעת חייבת לשלם לתובעת את התשלום שקיבלה עבור העבודה לחיפוי התאורה בסך 42,604 ₪.
2. בנוסף, הנתבעת חייבת לשלם לתובעת 562 ₪ בגין אגרת בית הדין עד לתאריך הנ"ל.
3. סה"כ תשלום הנתבעת לתובעת 43,166 ₪ בחמישה תשלומים (עקב הקושי שלה לשלם את הכל בתשלום אחד): ארבעה תשלומים בסך 8600 ₪ ביום ה-15 לחודש, בחודשים נובמבר 21, דצמבר 21, ינואר 22, פברואר 22. תשלום חמישי בסך 8766 ₪ ישולם בתאריך 15.03.22.
4. אם הנתבעת תאחר בביצוע אחד התשלומים ביותר מ-14 יום, היא תהיה חייבת לשלם את יתרת החוב בתשלום אחד באופן מידי.
5. ניתן להגיש בקשת רשות ערעור על פסק דין זה עד לתאריך ג' כסלו תשפ"ב, 07 בנובמבר 2021.

והאמת והשלום אהבו

ל' תשרי תשפ"ב, 06 אוקטובר 2021

בזאת באנו על החתום

הרב יהודה דהן

הרב אליהו בלום, אב"ד

הרב יחיאל שחר